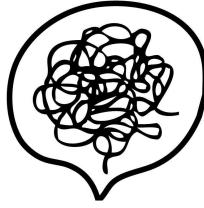

**INFORME FINAL
AVALUACIÓ DELS PROTOCOLS CONTRA LES
AGRESSIONS MASCLISTES A L' ESPAI PÚBLIC**

Maig 2019

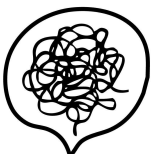
Agraïments

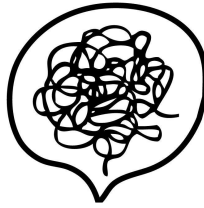
A totes les persones que han accedit a entrevistar-se i destinar el seu temps a compartir les seves Vivències i Aprenentatges.

A totes les que heu col·laborat per fer possible aquesta avaluació.

A totes les feministes que porten temps pensant, assajant, provant i avaluant protocols i intervencions; valgui de reconeixement per tota la vostra dedicació. Desitjo que aquest document arribi en forma d'agraïment.

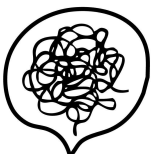
Gràcies per lluitar i contribuir a fer que les nits i els contextos d'oci siguin habitables i gaudibles per a totes.

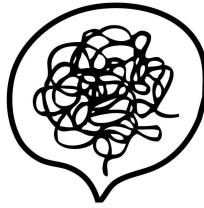

ÍNDEX

1. **INTRODUCCIÓ**
2. **FUNCIONAMENT DELS PROTOCOLS**
 - 2.1. **Aspectes generals**
 - 2.2. **Rols i coordinació**
 - 2.3. **Previ a la festa**
 - 2.4. **Durant la festa**
 - 2.5. **Seguiment i avaluació**
3. **RECULL DE SUGGERÈNCIES I PROPOSTES**
4. **ALTRES ASPECTES A TENIR EN COMPTE**
5. **FONTS CONSULTADES**

INFORME FINAL AVALUACIÓ DELS PROTOCOLS CONTRA LES AGRESSIONS MASCLISTES A L' ESPAI PÚBLIC

Maig 2019

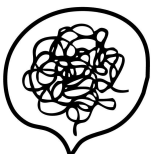
1. INTRODUCCIÓ

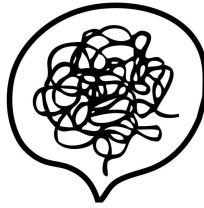
Als darrers temps, hi ha hagut un augment de la sensibilització entorn de les violències de gènere i més específicament a les agressions masclistes i de caràcter lgtbifòbic. Cada cop més, es visibilitzen aquest tipus de conductes i, en aquest marc, moltes organitzacions, ajuntaments i entitats estan implementant protocols per a la gestió d'aquest tipus de violències.

És en aquest sentit, que considerem que els protocols han de ser una eina més per a contribuir a la sensibilització i atenció de les violències de gènere, i sobretot a un canvi de cultura que permeti processos de presa de consciència amb un caràcter preventiu molt clar. En aquesta línia és clau la participació dels diferents agents de cada barri, perquè els mateixos processos participatius per elaborar i apropiar-se de l'eina és el que contribueix en major mesura al seu èxit. Les entitats, administracions i col·lectius són les que tenen agència per a definir què és el més adequat a cada context.

L' Àrea de Feminismes i Lgtbi de l'Ajuntament de Barcelona ens ha encarregat un procés d'avaluació del protocol, a partir de les memòries i les avaluacions fetes per tots els actors implicats. És en aquest marc que Fil a l'agulla ha realitzat un procés de participació de caràcter avaluatiu on hem recollit les diferents visions i aportacions d'una mostra de les agents implicades en aquests processos.

En el present document trobareu els resultats de l'avaluació dels protocols contra les agressions masclistes a l'espai públic de Barcelona. Els resultats s'acompanyen també d'algunes recomanacions que fem segons la perspectiva de treball de Fil a l'agulla.

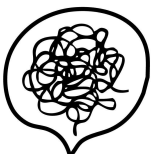

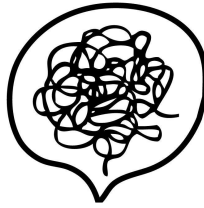

La present avaluació s'ha realitzat durant els **mesos de març i abril de 2019** i ha consistit a recollir informació de manera qualitativa i quantitativa en les accions següents:

- **S'han realitzat un total de 6 entrevistes amb profunditat a agents claus recomanades des de l'àrea de Feminismes de l'Ajuntament, s'ha realitzat 1 entrevista grupal a intendents i caporals de la Guàrdia Urbana i s'han fet 3 grups de discussió segons perfil (conselleres polítiques, tècniques de districte i entitats feministes, respectivament)**
- **A la part quantitativa hi han participat 31 persones, a través d'un qüestionari on-line (conselleres polítiques, tècniques, entitats, entitats feministes i 1 representant de salut).**

En el document que segueix trobareu els resultats de l'avaluació i recomanacions concretes per a cada bloc.

2. FUNCIONAMENT DELS PROTOCOLS

L'experiència acumulada amb els Protocols Contra les Agressions Masclistes a l'Espai Públic ha generat molta informació i reflexions per part de les agents participants. Aquesta informació s'ha repartit en apartats que fan referència als aspectes més generals, que són: **la concepció del protocol, la coordinació entre els diferents agents, el treball comunitari previ a les festes, el funcionament del protocol en el moment de la festa, i per últim l'avaluació i el seguiment.**

Cada apartat inclou les dades més significatives, tant des del punt de vista quantitatiu com qualitatiu, i les conclusions que generen més consens entre els diferents agents. Cal recordar que els agents que participen en els Protocols són molt diversos i poden tenir punts de vista molt diferents.

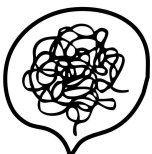
2.1. Aspectes generals:

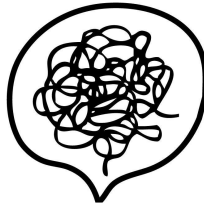
Cal començar pel reconeixement de l'èxit de l'eina i l'estratègia dels Protocols. Tant per part de l'administració com de les entitats, hi ha coincidència en què es tracta d'una eina útil i necessària que ha vingut per quedar-se.

El primer dels aspectes a valorar és la **capacitat d'adaptació dels Protocols** al context de cada festa. La flexibilitat de l'eina fa que a la pràctica ens trobem amb Protocols molt diversos entre si. Per entendre aquesta diversitat, plantegem els diferents eixos que condicionen tant l'esperit com el funcionament de cada Protocol concret:

En primer lloc, el **tipus de festa i el territori** on es desenvolupa condiciona les característiques del Protocol. Així trobaríem dos tipus diferenciats de Protocol:

- A. Protocols liderats per Feminismes i que s'implementen a Festes Majors específiques com la Lali jove o La Mercè, i a l'espai concret del Front Marítim de la Barceloneta. Territoris amb particularitats concretes sovint de molta complexitat i sense teixit veïnal o entitats al darrere. Protocols que es pensen, lideren i es despleguen des de la institució.

- B. Protocols que es dissenyen i s'implementen als districtes. Iniciatives descentralitzades i autònomes. Hi conviuen diversitats d'experiències que cal tenir sempre en compte. Tipus de territori/barri, tipus de festa, qui lidera, en quin punt es troben del procés, necessitats. Protocols que es pensen, lideren i despleguen des d'una amalgama d'agents (entitats feministes, tècniques de districte, entitats de barri, agents claus, etc).

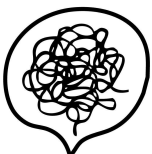
En aquest sentit, la visió dels Protocols no es pot deslligar dels agents sobre qui recau la **responsabilitat en el disseny**, i es poden observar diferents visions de fons depenent si es tracta d'un Protocol liderat per l'Ajuntament, o si a la visió de l'Ajuntament es contraposa amb la d'alguna entitat del territori en concret, del moviment feminista, etc.

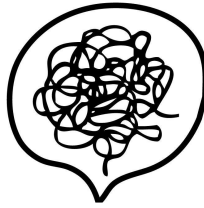
Un segon gran criteri que condiona la manera d'entendre els Protocols és la **definició del que es considera una agressió masclista**. En un extrem estarien les visions que consideren que tot és una agressió, i en l'altre les que se centren només en algun tipus de violència. I en aquest sentit, també es pot trobar diversitat entre visions més o menys punitives davant les agressions. Un exemple d'aquests dilemes és la concepció de l'assetjament sexual. Són els "piropos" agressions? Què s'ha de fer davant un "piropo"? Les respostes a aquests interrogants condionen l'esperit dels Protocols de manera molt específica.

La constatació més important és que es tracta d'un tema complex i sobre el qual no existeix consens, ja que no tothom percep igual les situacions de violència i existeixen debats al voltant del grau de gravetat de les agressions. Al mateix temps, hi ha visions que no se centren tant en la seguretat davant les agressions sinó en la llibertat sexual, de manera que s'aporta un element més que també condiona les intervencions i la manera de concebre la finalitat última dels Protocols.

Per últim, dos grans temes que sí que generen molt consens, com són les dimensions que han de tenir els protocols i la població destinatària. Quant a les dimensions, existeix una visió comuna que considera que els Protocols han d'incloure tant la sensibilització com la detecció i l'actuació. Si bé és cert que des d'alguns agents, sobretot les entitats feministes conclouen que també són eines que ajuden a visibilitzar les violències i per tant son un mitjà per a desmuntar-les.

Per últim, també dir que hi ha consens en què ha d'anar dirigida a tota la població i que és tot un èxit arribar a la població jove.

Recomanacions

La clau d'aquest procés i d'aquest document serà poder vertebrar i guanyar claredat en relació a quins criteris hem de tenir en comú al mateix temps que garantim l'autonomia dels processos que ha de fer cada barri o territori.

1. Qui pensa l'estratègia

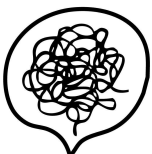
Una recomanació comuna per a tots els barris és que és clau **definir qui pensa en una estratègia a curt i a llarg per a cada territori** (per tal d'evitar la sensació que "acabem amb inèrcies o amb accions bolet"). També que qui pensa aquesta estratègia ha de tenir els mecanismes per a fer-ne un seguiment i una avaluació i per tant aportar nous inputs, per a cada moment del procés.

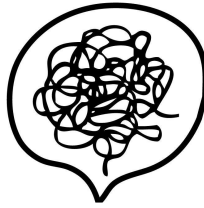
Resulta molt clar en alguns territoris on s'ha aconseguit que aquesta estratègia estigui pensada de manera compartida entre entitats feministes reconegudes, entitats del barri i tècniques del districte. Amb un espai definit de trobada es pot anar configurant de manera enxarxada el diagnòstic de què fa falta amb el posterior desplegament de l'estratègia.

Hi ha territoris que el que necessiten és seguir amb el que tenen dissenyat: territoris amb presència d'entitats feministes en el mateix teixit veïnal, que demostren més recorregut o reflexió feta al voltant de la prevenció i actuació davant les violències masclistes o bé amb més tradició d'agrupació o més empoderament per a liderar o sumar-se a nous reptes. En altres territoris es necessita major dosi d'implicació per part de l'administració del districte, en el sentit de que fa falta que algú agafi el rol "de cuidar el que es necessita" de manera més clara. **Proposta: que la tècnica del districte conjuntament amb les entitats feministes del territori dissenyin aquest model d'intervenció adaptat a cada barri/context en funció de les necessitats (primer tenir la diagnosi de què es necessita i després dissenyar la intervenció).**

El que convindria seguir posant més èmfasi és en el fet que aquesta estratègia en relació als protocols estigui relacionada i vinculada amb un "tot" més gran (apareix en nombrosos testimonis que fa falta lligar-ho amb programes preventius a les escoles, o amb l'estratègia contra el masclisme i el sexisme del mateix ajuntament, per exemple).

El protocol "no és una eina que vingui a solucionar el problema de la violència", sinó que ha de ser una eina que ajudi a anar més a fons amb la problemàtica. Ha de sinergiar amb el territori i ha d'estar arrelat a la tasca de prevenció a les violències de gènere a un nivell més macro.

És en aquest sentit, que algunes entitats feministes parlen de la importància de vertebrar aquesta feina amb la tasca que fan els equips de mediació dels barris, educadors i educadores de carrer, i els serveis i recursos que té el mateix ajuntament. La recomanació que ens suggereixen seria que la tècnica o les mateixes conselleres polítiques poguessin ampliar la mirada i tenir una visió de tot el conjunt de recursos que poden sumar quant a la prevenció, detecció i actuació davant les violències.

L'elaboració del protocol des d'aquesta perspectiva en si mateixa és una eina de reflexió; per tant estem posant el focus en la visió de procés. La clau de l'èxit és que aquest procés de disseny i reflexió és un acte preventiu en si mateix.

2. Potenciar el disseny de festes amb perspectiva feminista

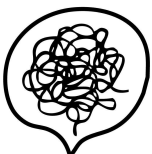
Tenim bones pràctiques en aquest aspecte (a alguns territoris com Horta, Poble Sec, entre d'altres) el mateix disseny de la festa ja es fa des d'uns paràmetres amb perspectiva de gènere (es cuida que a la programació musical i cultural no hi hagi elements masculistes ni lgtbifòbics, en el contingut de les lletres, contes, cançons per exemple). En el disseny també de l'espai (a on se situen els lavabos, l'orientació de les zones de pas i escenaris en relació a les zones fosques, etc.)

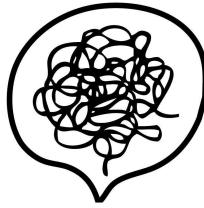
Aquí cal fer notar aquestes bones pràctiques i alhora també apuntar que tenim tot un camp per recórrer i que té moltes potencialitats. Cal oferir formació en aquest sentit a les encarregades de dissenyar i planificar les festes (urbanisme feminista, disseny d'espais i programació amb perspectiva feminista).

3. Debat sobre la proporcionalitat davant les violències

Seria molt interessant dissenyar i realitzar espais de trobada (poden ser en el si de les formacions que s'organitzen als diversos territoris i espais) on es pugui debatre amb la comunitat les diverses visions davant la pregunta "què és una agressió masculista?". Calen espais de trobada entre entitats de barri, entitats feministes, administració, agents de guàrdia urbana, agents de salut on es puguin processar aquests continguts i que el protocol sigui una oportunitat per a debatre a fons sobre aquesta qüestió amb els agents que actuaran a la festa. La idea és evitar que quan ens trobem a la festa "cadascú actua des del seu marc" i poder anar guanyant un posicionament més clar i consensuat.

A vegades, un dels punts de partida d'aquest debat és el fet que davant la negació i la invisibilització de les agressions masculistes, des del moviment feminista s'ha defensat que en el

moment que una dona reclama que s'ha comès una agressió, aquesta no es pot negar ni silenciar. D'aquesta manera es protegeix a la persona agredida, de processos culpabilitzadors i que neguen l'existència de certs tipus de violència. Aquest fet és clau i des d'aquesta perspectiva, cal tenir en compte que quan algú diu que s'ha comès alguna agressió, és perquè hi ha un dany i això necessita atenció.

En aquest sentit, parlar de proporcionalitat, no ha d'anar en la direcció de negar ni menystenir l'experiència, que només pot ser subjectiva, de qui ha patit l'agressió. Tot és important, atendre l'experiència subjectiva de la persona, al mateix temps que s'estableixen mesures diferenciades segons el grau de violència per a la persona que ha comès l'agressió. Per tant parlar de proporcionalitat, ha d'anar en la direcció de mirar quines són les mesures apropiades per qui ha comès l'agressió.

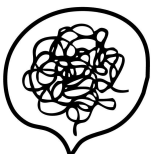
Una manera d'atendre la proporcionalitat i les necessitats de qui ha patit l'agressió és la mirada restaurativa. Aquesta és una aproximació subjectiva, en el sentit que les mesures depenen del dany i de què es necessita per reparar-lo.

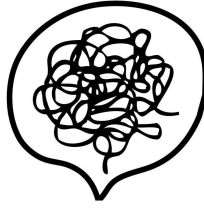
A vegades, quan aquests debats no són clars, serà interessant poder tenir un diàleg per entendre les diferents perspectives, doncs aquestes converses són claus per a propiciar el canvi de cultura i l'aproximació i entesa entre els diferents punts de vista.

4. Aprofitar el marc teòric del protocol "No callem"

Hem d'aprofitar el treball fet en el marc d'aquest protocol, en el que les companyes que l'han dissenyat han desplegat la perspectiva de la llibertat sexual versus la visió punitiva i purament de "seguretat". És interessant també no perdre l'òptica de què estem treballant en el "codi de la nit" i que no hem de treure l'agència de les dones, al mateix temps que vetllem per posar el focus en els agressors i no en les víctimes només. Segons el nostre marc l'atenció a la víctima i posar el focus en l'agressor no han d'estar renyits, així que cal no oblidar que es poden fer les dues coses.

En paraules d'una agent clau, *"un protocol és una eina limitada, que té a veure amb quan ja hem fracassat com a societat, i després s'aplica perquè ja hi ha una situació d'assetjament, d'agressió o d'abús, ens ho hem de prendre així, i no passa res, la feina ha de ser prèvia, i veure els dissenys dels protocols com a oportunitat per a fer pedagogia"*.

2.2. Rols i coordinació

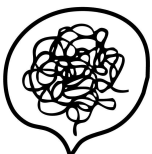
La coordinació entre els diferents rols és un aspecte complex per la diversitat quant a característiques, funcions, responsabilitats..., etc. Tot i que existeixen aspectes a millorar que abordem a continuació, cal començar però pel reconeixement de la feina feta: **s'ha millorat molt la coordinació dels agents dels Protocols i existeix un reconeixement mutu entre activistes i tècniques.**

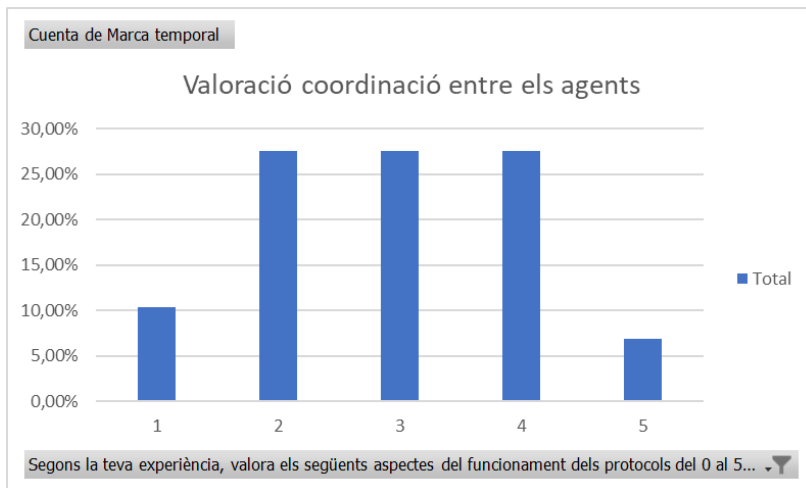
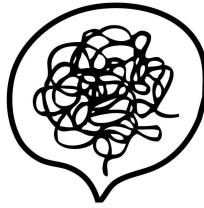
Cal també nomenar **el reconeixement cap al paper que juguen les entitats feministes**: es reconeix el lideratge, la funció i la trajectòria tant per les tècniques de districte com els agents de Guàrdia Urbana; i algunes tècniques i conselleres nomenen que “van més avançades en discurs i en reflexió”.

Aquest reconeixement i l'equilibri entre els seus rols és una riquesa important dels Protocols, i un aspecte que cal cuidar. Però a més d'aquests dos rols, existeix un llistat d'agents implicats en els Protocols, en major o menor mesura: entitats de barri, agents claus dels territoris, tècniques de districte, entitats feministes, personal de seguretat, professionals de salut, Guàrdia Urbana, Mossos d'Esquadra, etc.

El primer aspecte a destacar és que la coordinació entre agents té valoracions molt diverses, i com a tendències més importants destacaríem aquestes dues: les entitats feministes valoren pitjor la coordinació, i existeix una clara necessitat de millorar la coordinació amb la Guàrdia Urbana.

Coordinació entre els agents implicats

Complementant aquesta informació en les respostes qualitatives apareixen veus crítiques cap a la GUB, Mossos i món del funcionariat. La crítica se centra en què caldrien millores en l'actuació i a la fluïdesa de la comunicació (és el més repetit).

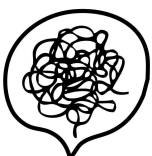
"Difícil. Diferent nivell competencial que influeix en la presa de decisions. Diferència formativa. Menysteniment de les professionals contractades per part d'agents policials i/o mèdics."

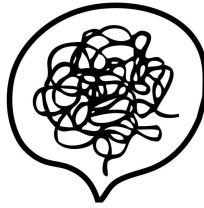
"Bona i en procés de millora a alguns barris: En els últims anys s'ha avançat molt en la coordinació però encara cal una millor coordinació i una millor transferència d'informació entre agents".

Cal fer un apunt en relació a com viu el procés la GUB i com és vista la GUB: *"No ens han convidat mai a cap formació (en referència a les que es fan al barri). Ens ha arribat un paper. També passa que nosaltres treballem de nit i nosaltres no ens volen molestar. Sé que hi ha hagut algun intendent de referència i mossos que sempre està allà al territori i som participants."* (Entrevista grupal Guàrdia Urbana).

Cal notar la voluntat recollida pels testimonis de la Gub, de formar part de la formació o de la part prèvia del protocol, i no només formar part d'aquell dia concret de la festa. Seria possible articular des de l'administració que la Guàrdia Urbana tingui presència a les taules de coordinació dels protocols de cada territori?

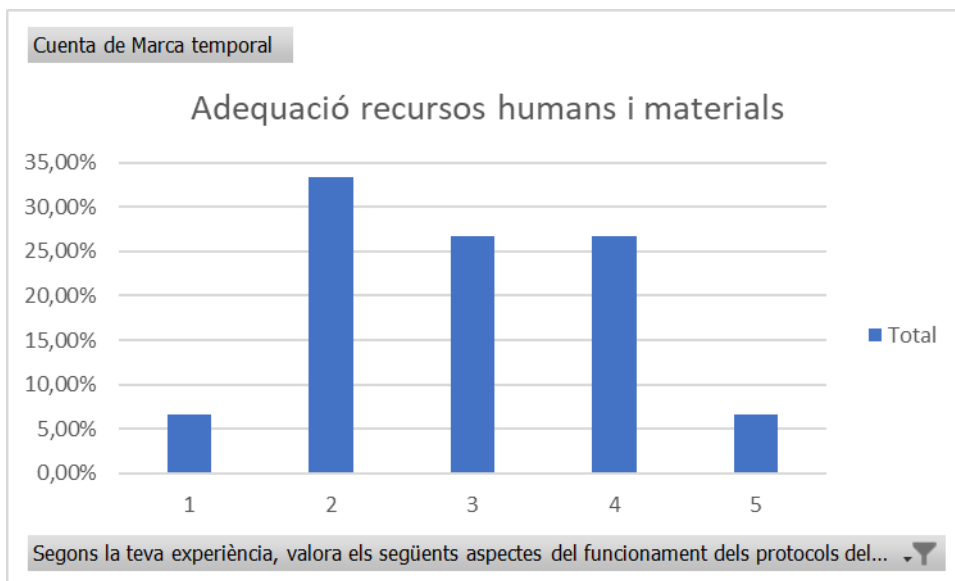
"Jo sí que estic de dia, i estic participant en totes les taules tècniques. A una taula de seguretat es va parlar d'aquests punts liles i del que es faria. Normalment és l'inspector o sotsinspector però sovint és la tècnica de prevenció que ens informa a nosaltres. Una vegada planificades les festes ... Quan es fan els "briefings" i s'informa del que està previst informen sobre aquests punts". (Entrevista grupal Guàrdia Urbana)

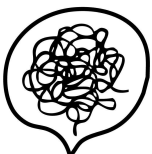

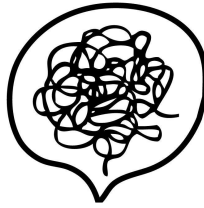
Cal també subratllar el reconeixement que fa la GUB cap a l'eina dels protocols, com a eina molt útil. I cal traslladar que hi havia inquietud i ganes de saber més sobre la línia estratègica que a nivell general (des de la institució) es vol traçar en relació als protocols contra les agressions masclistes.

Valoració de l'adequació dels Recursos humans i materials

Respostes qualitatives d'aquest apartat: Trobem respostes molt positives, hi ha qui nota que l'adequació dels recursos és la correcta i també hi ha qui parla que és insuficient i que es necessiten més recursos sobretot per més parelles itinerants o punts liles fixos. Cal dir que hi ha molta diversitat en funció del rol (qui és més crític són les entitats feministes i les tècniques de districte, no totes).

Recomanacions

Amb ànim de sintetitzar el que ja ha anat sortint, la recomanació seria que es tractés una estratègia a curt i a llarg termini des de Feminismes /institució. Cal una estratègia per a millorar la coordinació amb la Guàrdia Urbana als barris.

Tant per l'agent entrevistada de Salut com per part de l'administració es fa notar que hi ha una bona coordinació amb agents de salut i que està consolidada a nivell general. A continuació es recopilen les recomanacions concretes realitzades per l'agent de salut entrevistada:

- Alguns agents dels stands a vegades no coneixien molt els circuits, cal formació en aquest sentit. Tenir clar en quins casos s'ha de derivar a Hospital Clínic.

- Tenir un fulletó informatiu per a les dones, un fulletó que estigui als stands, punts liles o barres, amb directrius de què poden fer en situacions de violència.

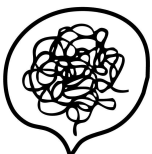
- Aquests protocols dels districtes han d'encaixar al Circuit de Violència masclista (allà ja hi tenim tots els actors). HI HA D'ENTRAR TOTHOM AL PROTOCOL (MOSSOS, SEM, HOSPITALS), Al meu entendre no cal fer una organització paral·lela. Segurament a molts territoris s'ha fet una organització paral·lela. Perquè és necessari fer una organització als territoris?

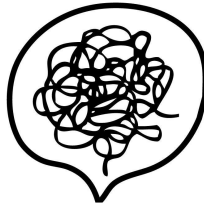
Aquesta pregunta que es fa la persona entrevistada és clau, "hem de crear circuits o utilitzar els que hi ha", necessitem saber més sobre aquesta qüestió i apuntar necessitats concretes d'avaluar el funcionament d'això.

*Una altra recomanació o repte que emergeix en el discurs (específicament d'entitats feministes) és entomar els **reptes de com cuidar a qui cuida (element que es repetirà a l'apartat de propostes).***

2.3. Previ a la festa: la part comunitària i el paper de la formació

El procés comunitari previ a les festes constitueix una de les riqueses més importants dels Protocols i una de les claus del seu èxit. Sense l'impuls comunitari no s'aconseguiria crear una cultura feminista i preventiva capaç de transformar les relacions més enllà del moment puntual

de la festa.

El que és central aquí és seguir recordant l'origen dels protocols i el trobem a **Poble Sec feminista**¹. Cal no oblidar l'esperit des d'on es dissenya i s'implementa aquest protocol, l'objectiu d'erradicar les violències sexistes i masclistes a l'espai públic des de la transformació comunitària. Què s'ha de destacar i tenir en compte de *Poble Sec feminista* que segons el nostre parer ha d'estar present a tot arreu?

1. Urbanisme feminista
2. Programació cultural amb perspectiva de gènere
3. Interacció i intervenció social comunitària: procés comunitari d'organització de les festes amb criteris feministes
4. Comunicació i disseny gràfic amb perspectiva de gènere

Per altra banda és altament recomanable **dos elements claus: el procés d'adhesió i la formació a totes les persones que formaran part d'aquest procés.**

1. El procés d'adhesió d'entitats

Cal destacar l'estratègia de l'"adhesió" tal com explica una informant clau: *"el model és el segell de distinció, i nosaltres utilitzem el nom de PROTOCOL, com un "com", un procés d'adhesió com vol dir que no és obligatori, i que si t'adhereixes tens com una medalleta, algo que et premia i et fa formar part". L'adhesió et demana responsabilitat i a canvi t'aporta valor i un "formar part"*.

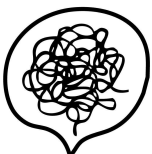
2. La sensibilització i la formació

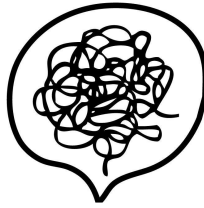
Aquesta sensibilització es genera essent membre del procés, és a dir, treballant en xarxa amb la resta d'entitats, programant activitats amb perspectiva de gènere, col·laborant en el desplegament de la festa des d'aquesta òptica.

És clau la formació i que estigui integrada en el marc d'aquest procés. I també que la mateixa comunitat prengui consciència del que necessita a cada fase.

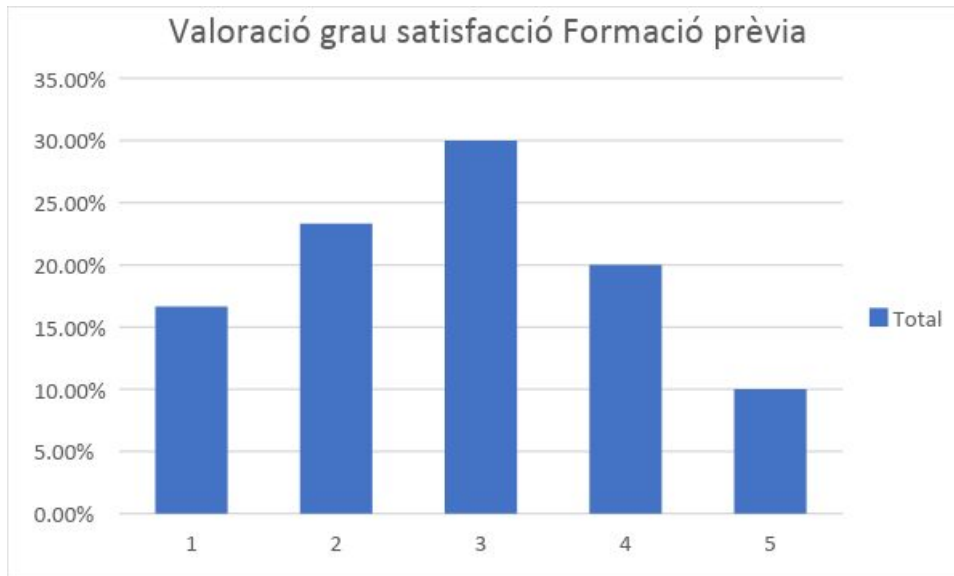
Com assenyala una informant: *"és clau que estigui impulsat per la mateixa comunitat, si no no funciona. Al barri d'El Besòs no va funcionar per això. No s'ha de perdre la lògica de procés, s'ha de dibuixar i veure qui ho sosté també"*.

¹ Font: *Protocol contra les agressions sexistes a les festes majors de Poble Sec*. Carla Alsina Muro. *Poble Sec Feminista*.

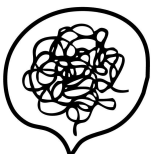

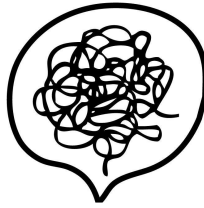
A continuació es pot veure la valoració sobre la formació prèvia a la festa que fan els diversos agents:

En les respostes qualitatives veiem que hi ha molta diversitat a l'hora d'entendre la formació prèvia, enumerem respostes textuais:

1. Hauria de ser extensiva a més entitats del territori
2. A vegades molt bàsica i a vegades 2 hores abans de la festa s'informa del protocol (en un sentit de com actuar).
3. A alguns territoris (Exemple: Gràcia) es fa una formació més de caràcter sensibilitzador. El repte és com treballar amb les que ja estan sensibilitzades i què oferir?
4. Repte de passar de la informació a la formació a alguns llocs.
5. El destacat és que és desigual quant als barris i a qui arriba i que és millorable quant a que necessita adaptar-se més a les necessitats.
6. Dissenyar què es necessita abans de fer la formació! Exemple: "Crec que cal donar una volta a la formació. En alguns casos ha estat massa inicial, atès que en alguns barris ja portem cert bagatge."
7. La valoració és positiva, encara que arriba només a algunes persones de les entitats, segurament les més motivades i no sé si acaba d'aclarir com actuar en els casos concrets. I no sé si està clar com actuar respecte a les actuacions lgtbi fòbiques. Potser cal una formació més pràctica o acompanyaments, més que formacions puntuals.

Recomanacions

Com a conclusió dir que trobem diversos nivells de satisfacció i d'expectatives pel que fa a la formació i el que recomanem són ACCIONS FORMATIVES segons l'objectiu que es vulgui aconseguir. L'ideal és generar una acció formativa continuada, anual; on es revisi el que s'ha aconseguit l'any anterior). Passar de les accions puntuals a les accions continuades en el temps, garantint la visió de procés, integrades en el si d'una estratègia més gran.

Per altra banda també notem que cal diferenciar a qui volem arribar (arribar a persones que no s'acostarien mai a la institució o al discurs feminista a través del procediment d'adhesió amb accions formatives més puntuals i després tenir un nivell de formacions més i d'aprofundiment i de debat).

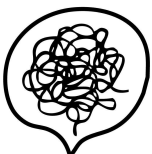
Del protocol de Poble Sec feminista també cal no oblidar la part de fomentar la corresponsabilitat. És a dir, és recomanable la seva voluntat de fomentar que totes les persones a la festa siguin corresponsables davant la prevenció, la detecció i l'actuació i no delegar això a unes persones concretes, com a vegades es delega a les persones de l'stand o "les noies de les armilles o les noies de l'stand".

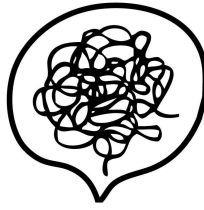
I per últim apuntar que en el mateix territori hi ha entitats i persones que saben més que d'altres (per això cal marcar objectius i expectatives en el si de les formacions). Per nosaltres és important: donar cabuda a les diferents experiències i bagatges; seguir potenciant i revalorant el treball en xarxa, i planificar com arribarem a entitats o col·lectius que per alguna raó no arribem i volem arribar.

2.4. Durant la festa

Tots els aspectes previs determinen el funcionament del dispositiu durant la festa, ja que depèn enormement de la planificació, de la manera en què s'han consensuat les visions, la coordinació i el protagonisme dels diferents agents, etc.

Quan preguntem per a les actuacions durant la festa apareixen aquestes dues dimensions: a un **primer nivell trobaríem els punts liles, les parelles itinerants i els punts informatius o d'atenció a les mateixes barres de la festa.** I a un **segon nivell el protocol d'urgència** (quan s'activa l'actuació de SEM, GUB i Mossos) en el si de les festes.

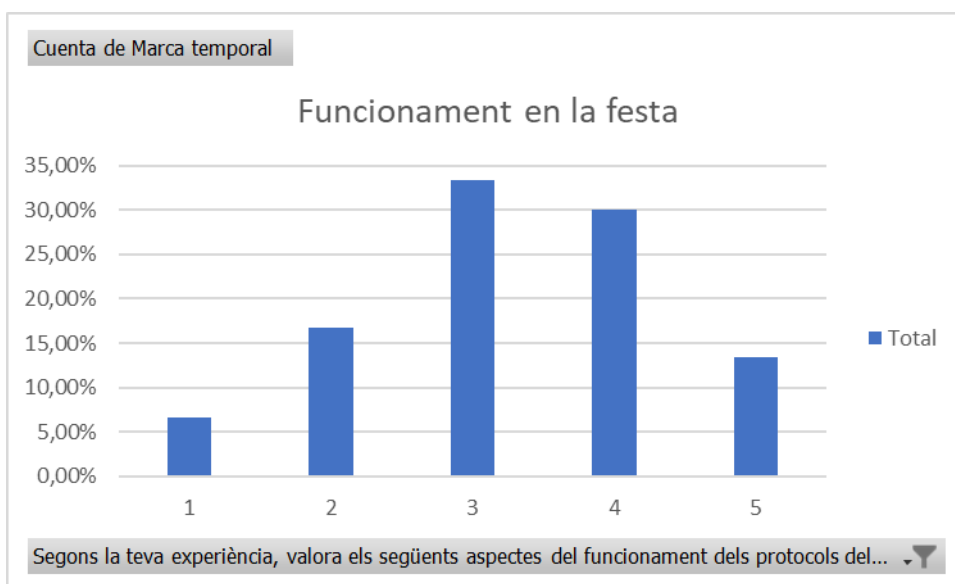

Si observem les valoracions que els diferents agents² fan sobre el funcionament del dispositiu tenim que **sovint no hi ha concordança entre l'expectativa de les tècniques de districte/ entitats del barri amb l'experiència de les entitats feministes o de qui està treballant al moment de la festa.**

Si bé la majoria de respostes són positives i satisfactòries, trobem algunes propostes de millora que van encaminades a aclarir expectatives (si es vol parella itinerant perquè es vol o si es vol punt lila i saber el motiu).

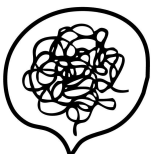
Funcionament del dispositiu al moment de la festa

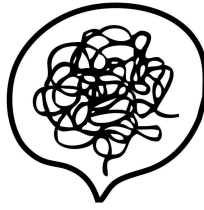

“Crec que cal potser diferenciar més clarament la part de sensibilització, amb les actuacions enfront de casos concrets, fins a on poden assumir les entitats, fins a on cal activar algun circuit de comunicació, etc. És a dir, aclarir el paper de les entitats / les barres, etc crec que és important. I diferenciar la potència que té el protocol de cara a fer reflexionar, traslladar aquest debat a la interna, etc. Del que pot implicar de cara a actuar -aquí cal anar amb compte i enfocar-se més en detecció i contenció i avisar a qui correspongui”.

“Cal treballar-ho més prèviament amb els que estiguin al càrrec de l'organització de la festa (tècnics de barri i suport en la producció, si n'hi ha, guàrdia urbana responsable, etc.) perquè tothom estigui al cas i tingui referents clars.”

² Cal recordar que a les enquestes no hi ha representació de professionals del SEM, GUB ni Mossos. PER TANT PODRIA SER QUE LES RESPOSTES FOSSIN ENCARA MÉS DIVERSES.

“També cal tenir més en compte les mateixes treballadores específiques del dispositiu anti assetjament perquè poden rebre agressivitat elles mateixes -ha passat - pel mateix fet d'estar a l'espai públic plantejant aquest tema. I amb alcohol i altres dinàmiques de nit pel mig és complicat”.

Algunes entitats feministes demanen que s'inclogui al pressupost un apartat de “cures, espai emocional o de suport” per a les treballadores que han estat a peu de carrer (ja sigui parelles itinerants, professionals dels stands o bé siguin les coordinadores dels punts liles)”. Per això és recomanable que en els pressupostos s'incloguin partides relacionades amb al supervisió dels equips.

També des de Feminismes hem recollit la voluntat de cuidar a les professionals que estant als contextos nocturns, sovint amb situacions complicades a gestionar o bé espais molt complicats com el del Front Marítim.

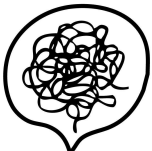
El punt lila no ho és tot

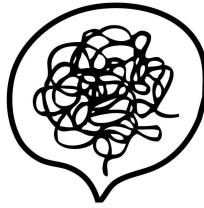
El punt lila sorgeix dels esdeveniments grans (Mercè, Lali Jove), i el situa el mateix Ajuntament. És des de llavors que és sol·licitat als territoris. Si bé hi ha col·lectius i persones que han reflexionat molt sobre aquest tema³ estaria bé deixar constància del que hem recopilat: D'una banda hi ha consens que el punt lila et dóna visibilitat i pot ser un element dissuasiu pels agressors, i per altra banda hem de constatar també que és un debat obert, ja que una gran majoria (sobretot entitats feministes) parlen de què el més efectiu és la formació i la sensibilització prèvies i durant la festa.

Per tant podem concloure que els punts liles han de ser un recurs o una eina més, però no l'única o la més prioritària.

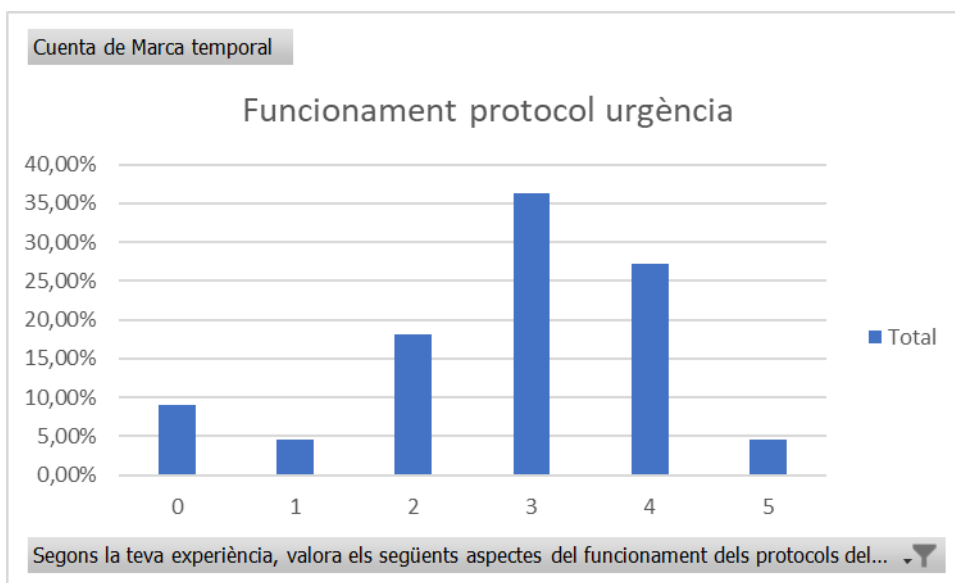
Es poden col·locar en festes grans i tenir-los com a referència, al mateix temps que si tens una festa descentralitzada (que passa per diversos llocs d'un mateix barri) pot ser interessant incrementar el nombre de parelles itinerants o haver fet tot un treball previ a curt i llarg termini conjuntament amb les entitats i locals de la zona.

³ Altament recomanable la guia elaborada pel CJAS: “Resignificant els punts liles”. 2019

VALORACIÓ FUNCIONAMENT DEL PROTOCOL URGÈNCIA

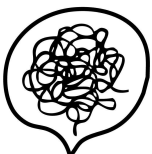

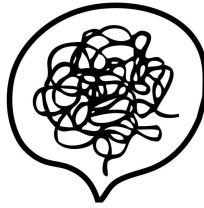
Qui és més crítica amb el funcionament del protocol d'urgència són les entitats feministes. Algunes tècniques no en tenen massa constància o bé no tenen constància que hagi calgut la seva activació.

Respostes qualitatives:

Parlen que o bé no tenen la informació o bé s'ha hagut d'activar en certes ocasions. Millorable i amb algunes crítiques per part de les entitats:

S'ha activat en algun cas, no greu i ha anat bé la coordinació. No sempre hi ha hagut acord del nivell de gravetat i agressió del cas entre agents. Els casos més greus han passat després i fora de l'espai de festa i s'ha informat les parelles itinerants després del succèit.

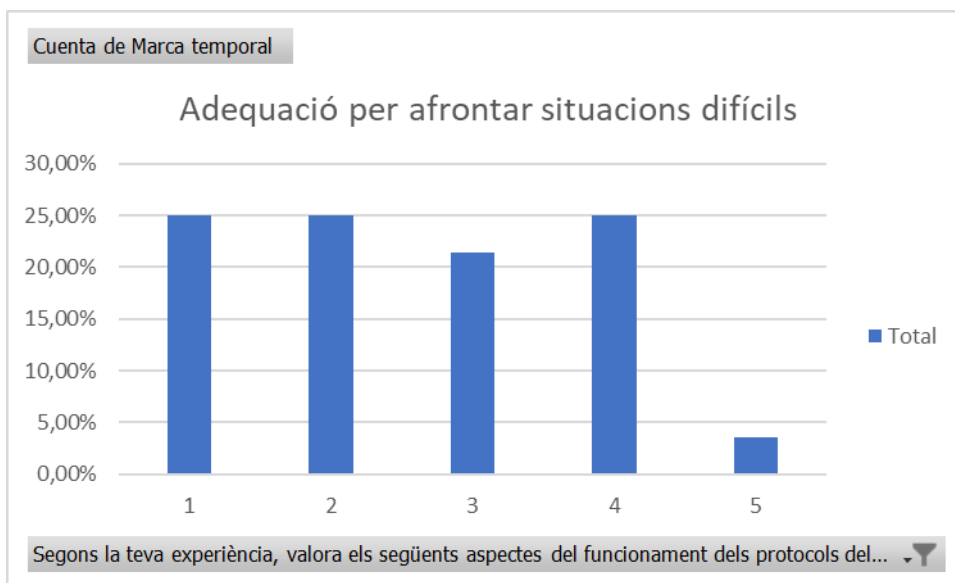

També parlen que moltes no disposen d'aquesta informació (grup de discussió de conselleres i tècniques hi havia ampli consens, i es demanava si es podia tenir algun tipus de retorn).

Les tècniques i la GUB també coincideixen en què els hi agradaria tenir informació d'algun tipus (garantint la protecció de dades) però sabent quin tipus d'intervencions s'han fet i visibilitzar la feina feta (es podria prendre de referència la Guia elaborada pel CJAS com a model).

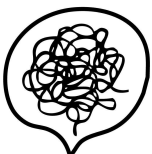
Sorgeix diverses vegades la tensió entre garantir anonimat i alhora visibilitzar la feina feta.

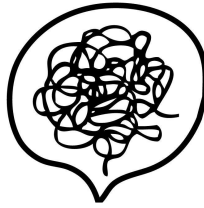
Valoració Adequació protocol per afrontar situacions difícils

Resultat preguntes qualitatives

Cal destacar que una majoria parla de la sensació de falta d'informació i de seguiment; i el fet que hi ha valoracions prou negatives (entre les persones que sí que tenen informació, un 42% està satisfet però la resta no). O sigui, que l'activació del protocol d'urgència té diversitat i hi ha una part prou millorable.

-Es valora molt positiu perquè dóna claredat d'instruccions, pautes a seguir.

-És element dissuasori i preventiu.

-Les crítiques venen perquè sovint no es detecten les agressions més invisibles i també es creu que s'hi ha de fer front.

-També es parla que el personal ha d'estar format.

-Hi ha dubtes de com s'enxarxen els diversos actors. Falta informació.

2.5. Seguiment i avaluació

Apareix amb molta força la necessitat d'anàlisi posterior, tant als qüestionaris com als grups de discussió. Es demana tenir un feedback una vegada ha passat la festa, i com una cosa que permetria acumular el coneixement de què funciona i no funciona en el moment de la festa.

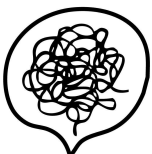
En aquest apartat també em sembla interessant la idea de fer conviure les diferents expectatives i perspectives al moment de la festa – vull dir que no cal buscar un rol únic, sinó valorar que cadascú (i parlem de policies, entitats feministes, punt lila...) hi pugui estar des de la seva perspectiva com complementària de les altres.

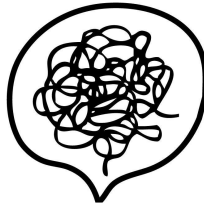
Trobem diversitat quant al retorn de la informació: hi ha territoris que fan avaluació, hi ha entitats que fan una avaluació exhaustiva i altres que no tant. Una acció recomanable són els espais d'avaluació conjunta (sovint són les entitats que han treballat que fan un informe i ho retornen a qui ha fet l'encàrrec) i no hi ha espai de reflexió conjunt.

A continuació enumerem propostes concretes que ens han fet arribar.

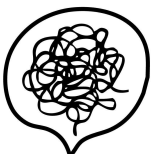
Propostes recollides per quan s'acaba la festa:

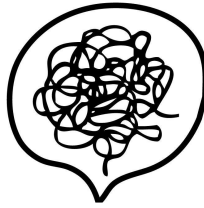
- Recollir indicadors, posada en comú de tota l'organització i traspasar la informació al Districte per avaluar i solucionar possibles errades d'actuació.
- Valoració del protocol i proposta de recanvis generacionals. Model únic de recull d'indicadors.

- Fer treball de camp en les zones fosques.
- Valoració del protocol també en el Circuit contra la violència masclista on estan representades les forces de seguretat.
- UNA BONA AVALUACIÓ I VEURE QUINS CANVIS CAL IMPLEMENTAR EN FUNCIÓ DE L' AVALUACIÓ FETA PER TOTES LES PARTS IMPLICADES.
- Presència visible a més dels punts liles o parelles itinerants, dels cossos de seguretat.
- Espais de cura, de difusió de què s'ha fet i els resultats, proposta d'idees per seguir treballant i millorant, compartir-ho amb els diferents agents implicats, etc.
- Publicar el nombre d'assessoraments i actuacions que s'han realitzat per tal de visibilitzar aquesta xacra.
- Crec que és essencial una valoració posterior d'agents implicades.
- Intentar esbrinar l'impacte del protocol.
- Si caldria fer avaluació amb els agents del territori.
- Valorar com ha anat des de les entitats que organitzen i participen en la Festa Major.
- Un acte festiu de reflexió i valoració de la festa on les dones joves siguin les protagonistes
- de la passada festa major, no. Però sempre és millorable i en això treballem.
- Formaria durant tot l'any a les diferents entitats i d'altres del barri on es realitza. No ha de ser cosa d'un moment puntal sinó un treball transversal durant tot el curs.
- Una certa proactivitat per veure la situació al final de la festa i oferir suport a les persones que puguin ser més vulnerables.
- Ja ens sembla bé l'informe que ens donen en acabar.
- Elaborar un breu informe.
- Formació continuada al barri.
- Formacions a entitats del barri així com sensibilització als locals d'oci.
- Una enquesta oberta al barri: "Has patit o vist alguna agressió aquestes festes?"
- Informes.
- Quan acaba la festa molt sovint hi ha problemes, per tant seria bo poder controlar aquest moment.
- Valorar positivament la feina feta. Identificar i assenyalar aquells agents que han fet que la posada *en marxa d'un protocol contra agressions hagi estat més lent i difícil*.
- Oferir un retorn al territori i als agents implicats de les violències detectades.
- Valoració conjunta per part de tots els agents i persones implicades en aplicació de protocol per tal de fer una bona avaluació i poder expressar punts forts i punt.

3. RECURSOS DE SUGGERÈNCIES I PROPOSTES

En aquest primer bloc s'exposen totes les propostes que hem recollit **TEXTUALMENT** del qüestionari, per part de les persones que han participat als qüestionaris (entitats feministes, conselleres polítiques, tècniques de districte i agent de salut). Les propostes estan agrupades per temes, tal i com les hem recollit:

A. Sobre recursos materials

- Més pressupost per col·locació de punts liles i donar formació a les entitats.
- ES NECESSITEN MÉS RECURSOS PER TAL DE PODER TENIR COBERTES TOTES LES FESTES NOCTURNES I AMB MÉS DE 200 PERSONES AMB PUNTS LILA .
- Manquen recursos.

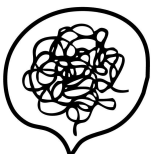
B. Sobre coordinació dels agents

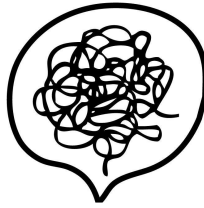
- Implicació de tots els agents (guàrdia urbana i mossos).
- Consolidar els espais de coordinació a les nits abans de les festes amb tots els agents implicats (seguretat, Guàrdia urbana, mossos d'Esquadra, llicències , serveis a les persones i al territori).
- Necessitat d'implicació d'institucions i agents de seguretat i sanitaris, condicions i recursos dignes i de qualitat, que la voluntat sigui de processos a territori i no de "bolets", i de la necessitat de seguir treballant la prevenció, la sensibilització i la formació.
- Millor coordinació i més iniciativa per part de districte, col·laboració per part d'entitats del barri.
- Previ a la festa ens agradaria que vinguessin les entitats feministes i ens expliquessin, per exemple, que vinguessin a comissaria, que ens coneguéssim abans.

C. Estratègies d'adhesió i abordatge

- Incorporar a les Llicències de via pública una clàusula sobre perspectiva de gènere.
- Abordatge estratègic compartit entre Ajuntament i salut.

D. Sobre la formació

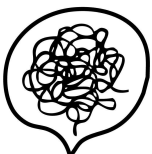
- Millorar la formació en protocols.
- Treballar transversalment i de manera conjunta durant tot l'any aquest tema, per tal de crear una conscienciació adient i arribar amb una formació.
- Formacions variades i no repetitives anuals, més difusió per aquest les entitats participin més de les formacions, i que el protocol es faci a cada festa del barri (comptant amb els recursos humans i materials).
- La formació i educació en tots els àmbits.
- La professionalitat de les companyes en aquests espais ens dóna molta comoditat i seguretat.
- "Qualsevol persona que treballa al districte hauria de tenir aquesta formació. No només venir a la formació a llegir l'ordre del dia que ja ha sigut enviat per correu, i després marxar excusant-se amb qualsevol merda".a

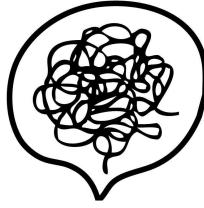
E. Durant la festa

- Senyalitzar millor el punt d'acollida i explicar bé a les entitats organitzadores com s'activa el protocol.
- El que ressaltaria és que seria important també que la perspectiva no sigui criminalitzadora de la festa. L'important és que vagi calant la responsabilització de tothom amb la llibertat de gaudir i reforçar la sensibilitat comunitària i les eines per a reaccionar, però no entrar en visions penalistes perquè entrariem en una deriva perillosa.

F. Després de la festa

- Oferir suport terapèutic a les persones que intervenen, que la coordinadora estigui contemplada tot l'horari i fomentar ser mínim dues parelles perquè una parella pugui itinerar i l'altre estar en l'stand.
- Tenir feedback de què ha passat a les nits; i tenir avaluació de què s'ha fet.
- Avaluar-ho també al circuit de violència masclista on hi ha cossos policials.
- Formació continuada durant l'any i no puntual.
- Garantir la formació del personal de districte.
- Millorar cura i atenció de les persones que coordinen i atenen als punts liles.
- Documents o estratègies per a visibilitzar la feina feta (assessoraments, formacions fetes...)

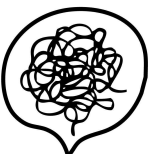

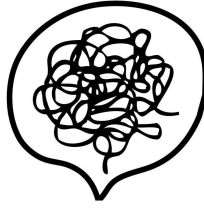
4. ALTRES ASPECTES A TENIR EN COMPTE

Un aspecte a destacar és que a nivell de discurs ens trobem amb “el masclisme ve de fora”, visió que tot i que extraïem d’algunes informants claus, no vol dir que no ho puguin pensar altres col·lectius agents dels territoris on s’apliquen els protocols.

“Pots treballar molt amb la gent d’aquí però clar has de tenir en compte les cultures que et venen, i clar ja m’entens. A la zona del Gòtic trobem moltes discoteques latines i és clar no cal que et digui més no?” Entrevista grupal.

En aquest apartat apuntem la necessitat de garantir la formació sobre prevenció i detecció de les violències de gènere als territoris des d’una perspectiva antiracista i per tant tenir present això alhora de dissenyar les respectives formacions.

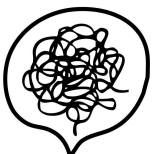
5. FONTS CONSULTADES

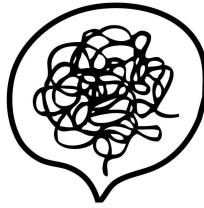
-Protocol Poble sec feminista. Carla Alsina i Poble Sec Feminista

-Informes dels diversos barris i territoris facilitats per Feminismes (varis)

-Guia per a l'elaboració de protocols davant les violències sexuals en espais públics d'oci .
DIPUTACIÓ DE BARCELONA

-Guia Resignant els punts liles. CJAS

6. RECOMANACIONS I DIRECTRIUS (RESUM EXECUTIU)

**-CONCEPCIÓ- QUÈ COMPRÈN UN PROTOCOL EXPLICAR TOTES LES PARTS
NO CALLEM I POBLE SEC FEMINISTA**

-ESTRATÈGIA i planificació (diagnòstic)

- TIPUS DE FESTES I BARRI
- QUI SÓN ELS AGENTS I ENTITATS IMPLICADES, LES FORCES QUE HI HA, MÉS O MENYS IMPLICACIÓ.
- COORDINACIÓ ENTRE ELS AGENTS, APROFITAR ELS MECANISMES EXISTENTS
- ELS RECURSOS AMB ELS QUE COMPTEM; els recursos lligats a l'estratègia i fer un retorn a Feminismes (qji et financia)
- QUI DEFINEIX QUE ES FARA I QUIN SERA EL PROTOCOL?

lideratge de les conselleres polítiques i tècniques i la hibradció amb les entitats del territori.
conèixer els recursos i les potencialitats

aquelles festes on hi ha hagut liderateg de les entitats . el que busquem és el co-disseny del
protocol= recomanar procés com POBLE SEC FEMINISTA.

- DEL PROTOCOL A LA FESTA FEMINISTA (DEL PUNT LILA A LA FESTA LILA) formació
en disseny perspectiva urbanisme feminista.. idees

- ELS PREVIS A LA FESTA :

- FORMACIÓ
- ADHESIÓ
- TEMES CLAUS: TENIR EN COMPTE DIVERSITAT EXPERIENCIES I CONEIXEMENTS,
ELS DEBATS QUE PODEN SORGIR I ELS OBJECTIUS DELS ESPAIS FORMATIUS (FER
XARXA, CONEIXER EL PROTOCOL, GUANYAR PERSPECTIVA DE GÈNERE, SABER
COM INTEVRENIR EN CASOS D'AGRESSIONS, MIRADA RESTAURATIVA...)

- DESPLEGAMENT DEL PROTOCOL

- PROTOCOL DE REFERÈNCIA: NO CALLEM (PER LA PERSPECTIVA)
- CORRESPONSABILITAT
- DEL PUNT LILA A A LA FESTA LILA

- SEGUIMENT:

- SUPERVISIO PARELLES I PUNT LILA ...
- AVALUACIÓ DEL PROCÉS: REGISTRE

